

HYRJE

Në prill të vitit 2021, u mbajt Simpoziumi në Shtutgart, me rastin e 40 vjetorit të demonstratave të vitit 1981 në Kosovë. Në këtë libër janë përmbledhur kumtesat e mbajtura në këtë Simpoziium. Simpoziumi fillimisht është shtyrë për disa javë për shkak se në landin e Baden-Württembergut qe shpallur gjendje e jashtëzakonshme dhe, kështu, për disa javë qenë ndaluar të gjitha aktivitetet publike. Në momentin e parë që këto masa u zbutën, ne e mbajtëm simpoziumin, por, natyrisht, me pjesëmarrjen e kufizuar të publikut.

Publikimi i librit me kumtesat e këtij Simpoziumi, është me rëndësi për publikun e gjerë, përfshirë këtu edhe studiuesit që merren me këtë tematikë. Aktivitete të ngjashme janë mbajtur edhe me rastin e 20 vjetorit dhe 30 vjetorit të tyre, vetëm 10 vjetori i tyre nuk ka mundur të shënohet ose është shënuar simbolikisht në rrethe të ngushta, jo publikisht, pasi që në atë kohë ende shumë prej protagonistëve të këtyre ngjarjeve ndodheshin në kazamatet jugosllave. Atëbotë, Jugosllavia kishte hyrë në një cikël vetëshkatërrimi, nuk do të vononte Lufta në Slloveni dhe ajo në Kroaci e pastaj Lufta në Bosnje, mirëpo në Kosovë, Jugosllavia gjithkund në fillim të viteve '90 të shekullit XX e tregonte prezencën e saj, në radhë të parë me polici e ushtri, një shtet maksimalisht represiv ndaj popullsisë shqiptare, në ndërkohë që politikisht Jugosllavia, përkatësisht Serbia kishte dështuar në tërësi.

Në prill të vitit 2021, në kohën kur po mbahej Simpoziumi në Shtutgart, në ambientet e Konsullatës së Kosovës, në një kënd tjetër të Evropës, po bëheshin përgatitjet për një luftë të madhe, lufta Rusi-

Ukrainë. Në simpoziumin në Shtutgart, për këto probleme pjesëmarrësit nuk folën dhe nuk mund të flisnin, sepse referimet e tyre ishin ato të protagonistëve, organizatorëve, pjesëmarrësve në demonstrata apo e njerëzve që e kishin jetuar këtë kohë dramatike me bindjen se po ndodhte diçka e madhe për gjithë kombin shqiptar.

Dyzetë vjet pas Pranverës së Madhe shqiptare, gjithçka është ndryshe. Shqiptarët dhe Kosova janë bërë pjesë e mendësisë perëndimore dhe kështu janë të gatshëm për bashkëjetesë paqësore me serbët, në shtete të pavarura, siç kanë dëshmuar deri më tani, të gatshëm për kompromis që nuk e cenon dinjitetin e tyre. Në anën tjetër të barrikadës që ende ekziston, ka shumë serbë që nuk pajtohen me humbjen e Kosovës të cilën e mbajtën nën sundim për gati një shekull.

Falënderoj të gjithë pjesëmarrësit e pranishëm në Simpozium, referuesit njëherësh pjesëmarrësit aktiv të kësaj ngjarje historike nga Kosova, Maqedonia e Veriut, Mali i Zi dhe Kosova Lindore, pjesëmarrësit nga diaspora - Zvicra dhe shtetet evropiane si dhe të gjithë kontribuuesit që ky libër të jetë i gatshëm për lexuesit e saj.

Imer Xhemail LLADROVCI